Ч. 208 Субота 19 вересня (1 жовтня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — Комунікат славяньско-християньско-народного союза. — Смерть даньской королевої.)

Вчера відбуло ся друге засіданє палати послів і вже показало ся, що без бурливих сцен і буч в палаті послів при теперішнім еї складі не може обійти ся. Вчерашну бучу викликали німецкі обструкцийники з пос. Вольфом попереду і антисеміти, котрих проводир пос. Люеґер зачепив Вольфа. Хід вчерашного засіданя був коротко такий:

Зараз на самім початку засіданя проявив ся якийсь неспокій серед послів, бо початок засіданя трохи опізнив ся а серед послів настав здогад, що опізненє настало длятого, що президия нараджує ся над тим, яке має заняти становище супротив уложеня порядку дневного. Наконець явила ся президия і розпочало ся засіданє окликом в честь Цісаря. Відтак подав президент до відомости палати, що на слідуючім засіданю поставить на порядку дневнім яко першу точку вибір депутациї квотової. Правительство предложило проекти законів о угоді з Угорщиною, о виймленю з обігу нот державних і о митово-торговельнім союзі з Угорщиною, дальше розпорядженє о стані виїмковім в Галичині а міністер фінансів предложив буджет на 1898 р.

Пос. Швеґль (вірноконституцийна партия) і тов. поставили пильне внесенє взиваюче правительство, щоби оно подало повний зміст переговорів з угорским правительством до відомости палати і щоби наради над предложенями угодовими розпочали ся безпроволочно.

Опісля поставлено кілька пильних внесень жадаючих знесеня §. 14 зак. осн. Посли Люеґер, Ґесман і кн. Ліхтенштайн поставили пильне внесенє, взиваюче правительство до нових переговорів з Угорщиною в справі угоди, бо дотеперішна єсть хибна. — Пос. Барайтер і тов. поставили пильне внесенє в справі знесеня розпоряджень язикових. Дальше поновлено внесеня з попередної сесиї, а межи ними і поставлене ґр. Каз. Баденїго в стан обжалованя. — Пос. Кайзер і тов. поставили внесенє в справі обжалованя ґр. Туна і цілого кабінету за надуживанє §. 14 і нарушенє конституциї.

Пос. Дашиньский запитував президента, коли він одержав письмо президента мінїстрів о заведеню стану виїмкового в Галичині. Президент Фукс відповів, що на день перед відкритем парляменту. Дальше заявив президент, що вибір депутациї квотової і перше читанє предложень угодових поставить на порядку дневнім слідуючого засіданя.

Пос. бар. Швеґль заявив, що его партия хоче, щоби до нарад над предложенями угодовими приступлено зараз і до того стремить его внесенє; жадає отже, щоби то внесенє було зараз на самім початку слідуючого засіданя поставлене на порядок дневний та питає президента, чи він то зробить. Президент заявляє, що дасть на то відповідь завтра.

Пос. Дашиньский заявив, що він і его партия постановили голосувати за внесенем президента і готові всї пильні внесеня відложити на пізнїйше, щоби лиш перевести дискусию над предложенями угодовими. — Пос. Штайнвендер (німецка партия людова) спротивив ся рішучо внесеню президента. — Пос. Феркауф домагав ся, щоби спитати внескодавців, чи они схотять, щоби їх пильні внесеня відложено на пізнїйше. — Пос. Діпавлї спротивив ся енергічно внесеню Швеґля. — Пос. Вольф виступив дуже остро против президента мінїстрів і закінчив словами: Пане президенте! Застановіть конституцию, а діждете ся чогось. — Пос. Ґрос (німецкий поступовець) промавляв за тим, щоби угода була обговорена в парляментї. — Пос. Яворский заявив іменем Кола польского, що угода мусить станути яко компроміс узглядняючий економічні відносини обох сторін. Коло польске бажає і на тім Полякам найбільше залежить, щоби угода була переведена лиш в дорозї парляментарній.

По сім забрав голос пос. Люеґер і став дуже остро виступати против угоди. Підчас его бесїди відозвав ся пос. Вольф, а Люеґер на то: Лишіть вовка нехай виє, він мене не вкусить. З того розпочала ся буря межи антисемітами а сторонниками Вольфа. Наконець промовив ще пос. Енґель і заявив, що Чехи суть також за парляментарним залагодженем уходи. На тім закінчено засіданє а президент заявив, що уважає своє внесенє що-до порядку дневного за приняте, бо нїхто не поставив противного внесеня.

Славяньско-християньско-народний союз (Словінцї, Русини і Хорвати) видав комунїкат о своїх послїдних засіданях, в котрім каже, що відносини репрезентованих ним народів не лиш не поправили ся, але ще й погіршили ся. Жалї відносять ся головно до невиконуваня обовязуючих законів і розпоряджень а союз мусить сконстатувати, що жалї підношені на недавно відбувших ся зборах і вічах суть оправдані. Союз має кріпке переконанє, що і парляментарна більшість палати послів мусить

---

9)

Чудеса сьвіта.

(Дальша серия).

V.

Рух місяця доокола своєї оси і его причина. — Дорога місяця доокола землї і еї нахил до екліптики. — Точки узлові і узлова лінїя. — Ріжні роди місяців в численю. — Золоте число. — Дорога місяця з землею доокола сонця. — Як обчислити обем місяця. — Ваготїнє або лїбрация.

(Дальше).

Місяць на небі коли в повни, представляє ся нам як круглесенький кружок, котрого величину і промір а в слід за тим і его обем можемо легко обчислити, скоро лиш знаємо его віддаль від землї; треба при тім лиш на то памятати, що після ґеометричного правила кождий предмет пıедставляє ся нашим очам тим менший, чим дальше ми від него віддалені. Отже щоби вимірити кружок місяця на небі, треба лиш так зробити: Винїм собі з паперу який небудь кружок, котрого промір єсть нам знаний; держім той кружок проти місяця і відсуваймо его від нашого ока так далеко, аж він закриє докладно місяць на небі і виміріи тогди віддаль паперового кружка від нашого ока. Кілько разів буде віддаль місяця на небі більша від віддали паперового кружка від нашого ока, тільки разів буде й місяць більший від паперового кружка. Віддаль місяця від землї, як вже звістно, виносить кругло 385.000 кільометрів, або єсть 60 разів так велика як полумір нашої землї (від осередха до рівника). З того обчислено, що промір місяця має 3478 кільометрів або трохи більше як четвертину проміру землї (промір землї має 12760 кільом.); так само обем місяця (10932 кільом.) єсть трохи більший як четвертина обему землї (40.086 кільом.) і т. д.

Наконець мусимо тут згадати ще про одно з'явище на місяци. Попереду сказали ми, що місяць показує нам заедно лиш одну свою половину, а другої зовсім не видко. То не зовсім вірно, бо місяць то з одного боку, від всходу, то з другого боку, від заходу, показує нам по куснику ще й з другої своєї половини; так само показує він нам трошки своєї сторони то за північним бігуном, то знов поза полудневим; він нїби важить ся то в один бік, то в другий, то в гору то в долину. Се з'явище називаємо ваготїнем місяця або лїбрациєю. Причини сего двоякого ваготїня місяця суть слїдуючі.

Місяць обертає ся доокола землї в подовгастій дорозї, в елїпсї, в котрої однім огнищи єсть земля. Припустім, що місяць стоїть якраз проти землї в тим місци своєї дороги, що найблизше до землї. Тогди видимо на нїм як раз саму его середину. По якімсь часї посуне ся він дальше, і скоро уйде більшу чверть своєї дороги, оберне ся заразом і о чверт обороту около своєї оси. Коли тогди дивимо ся знов на него і шукаємо за тим місцем, що перед тим було просто нас на его серединї, побачимо, що оно тепер трохи відвернуло ся від нас в бік; місяць нїби відвернув ся від нас і показав часть з другої своєї половини. Тепер іде він дальше і стає по серединї своєї дороги, якраз проти того місця, де стояв за першим разом; він тепер оберне ся знов о чверть свого обороту доокола оси та зверне ся до нас знов самою своєю серединою, і нїби сховає ту часть зі своєї другої сторони, котру нам перед тим показав. Коли посуне ся ще дальше о третину своєї дороги, то зробить і третину обороту доокола своєї оси, а тогди відхилить нам з другого боку частину з другої своєї сторони. Наконець прийде знов в своє давне місце.

Се з'явище можемо пояснити собі найліпше слїдуючим способом: Визначім собі денебудь велику яку елїпсу; означім одно еї огнище і поставмо там що небудь (стіл, крісло), нехай оно означає нам землю. Станьмо відтак на найблизшім місци тої елїпси до предмету в однім еї огнищи та обернїм ся до него просто лицем. Ми тепер нїби той місяць, що просто своїм лицем споглядає на землю в огнищи елїпси. Ідїм тепер по елїпсї дальше на право, але так, щоби завсїгди до осередка елїпси бу-

признати ті жалї оправданими. Союз рішив ся длятого уладити свої відносини до правительства відповідно до его дїл. Зміняти свої відносини до партий більшости палати союз не видить ніякої потреби, доки будуть удержані засади, висказані в адресї тоі-ж більшости до трону.

В Копенгазї померла даньска королева Людвика, особа вікова, з роду третя донька ляндґрафа з Гессен-Касель. Єї другий син Юрий есть грецким королем, перша донька, княгиня Александра есть за анґлїйским наслїдником престола, а друга Даґмара есть матірю теперішного царя.

Новинки.

Львів дня 30-го вересня 1898.

— З львівскої архиєпархії. О. Мих. Кмицикевич одержав презенту на Гологори. — Деканом галицким іменований о. Ів. Гургула, віцедекан і парох Гановець. — Завідательства дістали оо.: Вол. Чепіль парох із Стрілкова в Кропивнику, Ал. Ротко завідатель з Протес в Ляховичах подорожних, Алекс. Джулиньский із Станьковець в Протесах, Теод. Сахно з Кабаровець в Станьківцях. Ів. Бордун завідатель з Підмихайля в Стрілкові, Он. Чубатий з Должанки в Нестерівцях і Йос. Логиньский в Баличах подорожних. — Сотрудництва дістали оо.: Ів. Рудницкий завідатель з Ляхович подорожних в Володимирцях, Юл. Барановский з Побужан в Липици горішній, Ів. Ілевич завідатель з Перемишлян в Побужанах з правом духовної управи. — Шкільна рада міско-окружна у Львові розписує конкурс на посаду катихита гр. кат. обряду у Львові при школї сьв. Анни, з платою 990 зр., з речинцем до 31 жовтня 1898.

— Посьвячене церкви. З короснянського деканата пишуть: Село Ванївка. окружене з чотирох сторін лїсами, лежить на Мазурщинї, а довкола него много місточок. як Коросно, Корчина, Одрикінь, Стрижів, Ясло. Велика була потреба хорошої церкви, бо старенька церковця збудована була ще около 1600 року. Початок був дуже трудний, але місцевий парох, хоч 80-лїтний старець, доправадив до того, що на місце старенької стала величава церков о 5 копулах. Дня 20-ого с. м. в Храм Рождества Прч. Б. відбуло ся благословене тої нової церкви. Вже о 6 годинї рано годї було дістати ся до старенької каплицї. в котрій цїле богослуженє правив многолюбленний місцевий сотрудник. О 9 годинї зачало ся водосьвятє перед новою церквою, а хоч місце обширне, нарід тиснув ся, бо зібрало ся его до 3000. По водосьвятю відбуло ся благословене нового храма. Все то довершив о. крил. Виктор Саламон, парох з Воробляка королївского, при сослуженю оо. Т. Мерени з Рівника, А. Прислонского з Красної, Ф. Кисїлевского з Кремпної, Ів. Мудрого з Беднарівки і М. Феціци з Чорнорік, а о. К. Дутковского і І. Паньківского яко дияконів. Прехорошу і до серця промовляючу проповідь виголосив о. П. Дуркот з Яблоницї польскої. Підчас богослуженя співав прегарно хор селяньский з Рівника. По богослуженю відсьпівано многолїтє сьв. Отцю, Цїсареви, епископам і пр. Все відбуло ся прехороше, тим більше, що сприяла погода.

— В столїтню річницю появленя „Енеїди" Івана Котляревского, заходять ся рускі товариства у Львові устроїти торжество для звеличаня тої важної хвилї відродженя нашої лїтератури. Торжество відбуде ся при кінци жовтня, а обчислене на два дни. Зложать ся на него концерт і торжественне представленє „Наталки Полтавки", академія, присьвячена ювилеєви, а опісля спільний комерс. При тій нагодї має відбути ся також з'їзд руских письменників, на котім обговорить ся справа заснованя письменьского товариства.

— Щедрий дар. З нагоди цїсарского ювілею дарував о. др. Іван Гробельский, крилошанин станиславівскої капітули, 100 зр. на бурсу ім. о. Николая в Перемишли.

— Місия духовна відбуде ся в днях 1, 2 і 3 жовтня с. р. в Микуличинї, надвірняньского деканата.

— До краєвого банку — після найновійшого розпорядженя — не буде нїхто принятий на урядника, хто не скінчив 22 або перестуцив 40 лїт житя, хто не є цїлком вільний від войскової служби, або ще не відбув єї і хто не скінчив унїверситету, полїтехніки або торговельної академії.

— Процес о подружє. Окружний суд в Бережанах має сими днями рішити цїкавий процес о уневажненє подружя. Справа була така: Перед кільканайцяти роками донька арендаря з Конюх віддала ся за одного бережаньского купця, також жида, а вінчанє відбуло ся цїлком леґально після обовязуючих приписів. Перед трома роками жінка покинула чоловіка, замешкала постійно при родичах в Конюхах і навязала знакомство з тамошним громадским писарем, християнином, молодшим від неї о кільканайцять лїт. В осени 1897 р. вихрестила ся она у Львові і узискавши від Папи диспензу від першого подружя, вийшла замуж за того писаря. Прокуратория державна в Бережанах розпочала з уряду доходженє о злочин двоженьства і відступила акти львівскій прокураториї, бо друге вінчанє відбуло ся у Львові. Однак львівска прокуратория занехала доходженя, узнаючи, що цїла справа не має в собі нїчого каридостойного. Тепер перший чоловік, вніс до бережаньского суду жалобу о уневажненє другого подружя. Тамошнї правничі круги з цїкавостию очікують приговора, котрий подекуди буде мати засадниче значінє.

— Напад на коршму. Минувшого понедїлка в судний день, коршмар Вірнбах в Полянцї, короснянського повіта, віддав надзір над коршмою і горівчаним маґазином кільком знакомим селянам. Коли о тім довідали ся селяни з Торошівки, кинули ся вечером о 10 годинї, в силї десятьох силачів на коршму, виважили двері і вікна, побили надзорців, виляли 15 лїтрів горівки на землю, а дещо напитків забрали з собою.

— Злодії у міністра. Сензацию викликала в Берлинї крадїж, якої допустили ся оногди в ночи злодії в мешканю пруского міністра справ заграничних ґр. Айленбурґа. Мінїстер Айленбурґ, старший чоловік, має звичай вчасно засипляти. Оногди ледве положив ся до ліжка, учув підозрілий шелест в комнатї, але не звернув на него уваги. Аж над раном, коли пробудив ся, побачив, що его окрадено. Всї двері і шафи були поотвирані. Злодії забрали 25.000 марок готівкою і всї дорогоцїнности з мешканя, а були такі сьмілі, що перетрясли навіть нічну шафку, що стояла коло ліжка сплячого господаря. Виновників доси не виловлено.

— Фабрику фальшивих банкнотів австрийских 5- і 10-гульденових викрито в Цїриху. Увязнено пятьох фальшівників.

— Украли костел. В Буффальо (в державі новойоркскій) украли польский костел в білий день — не злодії, але таки самі найпобожнїйші християни. А після опису американьскої „Свободи" було то так: Від незалежного костела еретика Каміньского відлучила ся спора купка людий і поставили собі досить великий костел: 40 стіп широкий, 80 довгий і 14 високий. Вороги тої сьвятинї Божої, підбурені Каміньским, повибивали вікна церкви, поруйнували сходи і били ся що дня коло церкви, як завзяті вороги. Дня 1 вересня вирушила велика сила душ з парохії Каміньского і кинули ся пробоєм на костел. Близько 100 осіб з сокирами і зелїзними друками почали костел руйнувати. Повідломлювані дошки і бальки таскали баби до дому на паливо. Зачим патроль

ти зверненими лицем. Ідучи дальше, віддаляємо ся від землї в огнищи, але рівночасно мусимо і по трошки обертати ся, бо инакше не могли би ми завсїгди бути лицем обернені до осередка еліпси. Ідїм же так, щоби, коли уйдемо більшу чверть еліпси, ми зробили як раз чверть обороту; коли тогди глянемо просто себе, то не будемо видїти того предмету, землї, в огнищи еліпси; мусимо трошки обернути голову на лїво, щоби его побачити, а се значить, що ми самою серединою відвернули ся трохи від предмету (землї), наставились до него лївим боком і длятого тепер мусимо головою обернути дрібку на лїво, коли хочемо той предмет побачити. Ідїм же тепер ще дальше до половини еліпси і станьмо якраз напроти того місця, де стояли за першим разом. Тогди зробимо в тій дорозї половину обороту і побачимо просто себе в огнищи предмет (землю); тогди будемо знову як-раз своєю одною стороною до землї. Коли звідси підемо ще дальше і станемо як-раз проти того місця, де стояли за другим разом, то зробимо три чверти нашого обороту. Дивлячись просто себе не будемо видїти предмету в огнищи (землї), а коли схочемо єї побачити, будемо мусїли, лицем обернути ся трошки на бік, на право, а се значить, що ми, як перед тим лївим боком так тепер правим трохи більше наставились до землї. Наконець ідучи ще дальше прийдемо знов в то місце, де стояли першим разом. Отже за цїлий час дороги по еліпсї два рази, в двох противних собі єї місцях нахиляємо ся до землї трохи дальше боком, раз відслонюємо їй наш лївий, другий раз правий бік. То само робить і місяць, а се з'явище називаємо в а г о т і н е м або лїбрацию. Она то есть причиною, що ми по правдї видимо з місяця більше як одну его половину, бо чотири семих, а лиш три семі части з него суть нам вічно невидимі.

Другий рід ваготїня есть такий: місяць нїби важить ся з гори на долину, отже не так, як в попереднім случаю, з одного боку на другий; він нахилює до землї раз свій північний, другий раз свій полудневий бігун. Причину сего ваготїня можна легко зрозуміти. Як би місяць своєю осию стояв просто на своїй дорозї, то ми би нїколи не могли заглянути поза бігун. Але так не есть. Вісь місяця есть нахилена трошки до его дороги. Нахил сей есть дуже малий, бо виносить ледви 6 степенїв і 38 мінут, підчас коли нахил земної оси до своєї дороги доходить до 23 степенїв, 27 мінут і 31 секунд. Місяць отже нахилює ся і відхилює ся своєю осию до землї зовсїм так само, лиш не так значно як земля своєю осию до сонця. А як задля того нахилу може сонце заглядати раз поза північний, другий раз поза полудневий бігун землї, так знов люди із землї можуть заглядати раз поза північний, другий раз поза полудневий бігун місяця.

Одно і друге ваготїнє місяця не есть завсїгди одностайне і однакове. Раз може місяць ваготїти більше на всхід, другий більше на захід, а то ваготїнє може рости по обох боках аж до 7 степенїв і 53 мінут. Так само зміняє ся ваготїнє оси місяця, або єї нахил до дороги. Той нахил виносить пересїчно 6 степенїв і 38 мінут, але може дійти аж до 6 степенїв і 47 мінут.

Зберім же тепер все разом, що доси знаємо о місяци, товаришу нашої землї, а покаже ся:

1) Дорога місяця довкола землї есть еліпсою, в котрої однім огнищи есть земля. Она есть нахилена до дороги землї о 5 степенїв і 9 мінут та перетинає ту дорогу у двох місцях, званих точками узловими. Вісь місяця есть нахилена до своєї дороги на 6 степенїв і 38 мінут.

2) Місяць має такі рухи: а) обертає ся раз довкола своєї оси в тім самім часї, коли б) обертає ся раз довкола землї; в) рівночасно з землею кружить місяць довкола сонця а та его дорога есть крута, раз іде одним, другим раз другим боком дороги землї; г) вісь місяця ваготить то в один бік то в другий (на всхід і на захід), то знов в гору і в долину (на північ і на полудне).

3) Середна віддаль місяця від землї есть 60 полумирів землї або кругло 385.000 кільометрів; найбільша віддаль 405.450 кільом.; найменша віддаль 363.350 кільометрів. Промір місяця має 3478 кільометрів. Що-до маси має він лиш 79-ту часть з того, що земля.

4) Щоби раз оббічи довкола землї, потребує він 27 днїв, 7 годин, 43 мінут і 11 секунд. Сей час називаємо зьвіздовим місяцем. Щоби оббічи раз довкола землї зачинаючи з тої самої сторони, де на небі есть веснянна точка, потребує він 27 днїв, 7 год., 43 мін. і 3 секунд (обіговий або тропічний місяць); від повні до повні (синодичний місяць) 29 днїв, 12 год. 44 мін. і 3 секунд; час, числячи від місяця, коли місяць найблившє землї (аномалїстичний місяць) 27 днїв, 13 год. 18 мін., 37 сек.; час від узла до узла (змієвий місяць) 27 днїв, 5 год., 5 мін. і 34 сек.

Числа наведені в точках 3) і 4) називають ся в астрономії елементами дороги місяця.

5) Місяць есть темний а відміни его або

поліцийна надійшла, зістало з церкви вже лиш кілька бальків. Баби з улиць Собеского і Плейтер мають тепер на цїлу зиму чим палити. Дісталось і полісменам і бабам. Бійка на улици була завзята. Арештовано 21 баб і на другий день судия Кінґ мав приятне заняте. Пискаті баби укарані по 10 і по 5 долярів, судия дістав повну пачку красних слів, а по костелї вічная память!

Телеґрами.

Париж 30 вересня. Після тутешних ґазет Естергази вже від середи перебуває в Парижи.

Мадрид 30 вересня. Повстанє на Филипинах ширить ся дуже значно. Ґубернатори і другі урядники повтїкали до Манїлї.

Льондон 30 вересня. З Каіро доносять до Daily Telegraph, що капітан Маршан запитаний Кічепером, чи має повномочие від француского правительства, не міг ним виказати ся, однакож реклямував край Фашоду в Суданї для Франциї.

Кандия 30 вересня. Едгем-паша а з ним 60 турецких вояків виїхали з Крети.

Льондон 30 вересня. Бюро Райтера доносить з Кандиї, що Джевад-паша заявив готовість вивести войско з міста і станути табором на передмістях.

Париж 30 вересня. Бюро Райтера доносить, що вчера передано султанови ультіматум в справі кретийскій.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістки.

— Потрібна єсть домашна учителька, панна семінаристка або укінчивша 8 клясу з добрим сьвідоцтвом, котра би піднялa ся приготовити дві дівчинки до четвертої кляси шкіл народних. Адресу подасть Редакция „Народ. Часописи“.

— Пошукує ся молодого безженного дяка або піддячого. Близші услівя подасть гр. кат. уряд порох. в Хотинци почта Стубно.

А. К. Козова: З причини виїзду на кілька днів зі Львова не могли ми дати зараз відповіди. Впрочім не богато она Вам придасть ся, бо того рода обчисленя вимагають богато часу і місця. До обчислюваня рат і сплати капіталів ратами служать окремі до того табелї. Купіть собі в якій книгарни Spitzer, Amortisationstabellen. — **Ягольниця Стара:** 1) Подане можете внести до дирекциї в Станиславові, бо туди Ваші сторони належать. До поданя треба би долучити сьвідоцтво шкільне і сьвідоцтво моральности. Особи, що служили у войску, мають на зелїзницях першеньство; але коли Ви були суперарбітровані, то не знаємо чи з огляду на стан здоровля зможете дістати ся до якої служби. Ми би радили Вам длятого розвідати ся насамперед на дверцї в Чорткові або де инде, чи там не знайшлась би для Вас яка робота, а відтак обізнавшись з людьми і порадившись начальника стациї внести подане. — Ученик з другого року семинариї може бути принятий до якихсь інституций автономічних, але імено треба того, щоби був принятий, значить ся треба старати ся о то, переписувати, звідувати ся і т. д. — **Ів. Сполит.:** 1) Для Вас придасть ся як-раз „Руска драматична бібліотека“, котру взяв ся видавати видїл товариства „Руска Бесїда“ у Львові. Глядїть в „Новинках“ ч. 206 з 17 (28) вересня с. р. — 2) То, що ми обіцяли, зробимо лиш ще трохи часу. — **К. в С.:** 1) Здає ся, що суть обі евентуальности: і стилїзация анонсу не ясна і Ви не зрозуміли. В анонсї годі шукати „літератури“, хоч анонс міг би бути поправно стилїзований. Але коли хтось хоче так а не инакше, то ми не можемо змінити, бо така воля того, хто анонсує і він за то платить. Впрочім було бодай подати, в котрім числї Ви вичитали, бо ми собі не пригадуємо тих „Артист.-Літературних новин“ і не можемо сконтролювати. — 2) Повісти „Бен-Гур“ вже не маємо. — **Ад. В. Горошова:** Не витягнений анї 13 с. м. анї давнїйше. — **Ольга з Борисл.:** Не витягнений анї тепер анї давнїйше. — **Ів. Воляньс. в Остр.:** Австр. і угорск. не витягнені. Про виставовий дамо пізнїйше звістку бо ще не маємо повного виказу.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

фази настають внаслїдок єго становища супротив сонця і землї. Дорога місяця (а з нею і лїнія узлова) повертає ся на дорозї землї взад о 19 степенїв, через що точки узлові все на нїй поступають ся і аж за 18 лїт і 11 днїв (не 219, як хибно було видруковано в попереднім фейлєтонї) обігають цїлу дорогу. Час сей зве ся халдейскою добою. Затьміня можуть бути лиш в точках узлових. Фази що 19 сонїчних лїт (235 синодичних місяців) припадають на той сам день. Час сей називають в календарях золотим числом. Фази на полудневій півкули відбувають ся відмінно як на північній а новий місяць не стоїть там ріжками на ліво, як у нас, лиш ріжками до гори як положена буква „С“ (◡).

Тут ще мусимо сказати кілька слів про сїре сьвітло місяця. На короткий час перед і по нову, отже коли місяць представляє ся як вузонький серпок, видко, коли добре придивити ся, прочу, неосьвітлену сонцем часть місяця і здає ся, як би она сьвітила якимсь сїрим сьвітлом. То земля наша відбираючи сьвітло від сонця пускає єго на місяць, а оно тогди показує ся нам як би сїре сьвітло.

Знаючи вже то все можемо тепер сьміло вибрати ся на місяць, щоби придивити ся єму докладнїйше з близька, а коли удасть ся, загостити і до тамошних людий Селенїтів. До помочи в тій нашій вандрівцї можемо взяти собі дуже докладні топоґрафічні карти місяця, зроблені в найновійших часах за помочию фотоґрафії.

VI.

Чи єсть воздух і вода на місяци? — Гори і долини на місяци. — Як виміряти гору на місяци. — Пори року і день на місяци. — Як виглядає земля з місяця а як небо. — В гостині у Селенїтів.

Коли задумуємо вибирати ся на місяць, то перш всего мусимо розвідати, чи єсть там воздух і вода, сї найважнїйші услівя всего житя. Та на жаль мусимо тут зараз сказати, що на тій половинї місяця, котра обернена до нас, нема анї воздуха анї води, або хиба лиш так дуже маленько, що ми того не можемо нїяк в землї розпізнати. Насамперед видимо, що сьвітло на місяци і тїнь різко відзначають ся від себе; єсть дуже ярке сьвітло і дуже темна тїнь; якогось сумерку, який мусїв би бути, коли-б був воздух на місяци, що ослаблав би сьвітло, там нема. О тім переконують нас і тї зьвізди, котрі часами місяць заступає. Коли би доокола місяця була груба верства воздуха, то коли місяць заслонює якусь зьвізду, — що досить часто буває — ми мусїли би єї ще видїти в тій хвили, коли она дійстно зайде за місяць, бо тогди ще воздух переломлював би єї сьвітло і пускав би єго до нас. То само мусїло би бути в тій хвили, коли якась зьвізда мала би виходити з поза місяця; ми би мусїли видїти єї сьвітло, заким би ще она дійстно вийшла з поза місяця. Де-ж нема воздуха, там не може бути і води, бо без воздуха і найбільші моря мусїли би в короткім часї повисихати. Як би на місяци була вода, то мусїли би бути бодай якісь маленькі хмари, а тимчасом ніхто ще хмар на нїм не видїв. Не видко також і слїдів, щоби колись на місяци була вода, ріки і моря.

(Дальше буде).

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодїжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житеписи і погляду на лїтературну дїяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Академічна, ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1898, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·35	2·50	10·40	4·10	8·50	6·40	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	9·35	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	9·50	11·27	—
Іцкан	6·15	2·40	—	10·05	—	6·30	10·55
Ярослава	—	—	—	4·55	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·55	7·10	—	—
Тернополя	—	—	—	—	6·55	—	—
Гребенова [1])	—	—	—	—	9·15	—	—
Стрия, Сколього [2])	—	—	—	—	—	—	3·00
Лавочного	—	—	—	5·20	—	—	7·00
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·16	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·15	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·26	—	—
Янова	—	—	—	9·25	12·50[6]	8·40[7]	—
Янова	—	—	—	—	—	3·11	6·20[8]

[1]) Від 10 липня дв 31 серпня. [2]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 8 мая до 11 вересня. [4]) Від 8 мая до 11 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 8 мая до 11 вересня в будні дни. [6]) Від 1 липня до 15 вересня лише в неділї і сьвята. [7]) Від 1 червня до 15 вересня вкл. лише в будні дни. [8]) Від 1 до 31 мая вкл. що день, від 1 червня до 15 вересня вкл. лише в неділї і сьвята.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	9·15	6·10	9·10	—
Підволочиск	2·30	9·55	—	—	—	3·30	5·25
Підвол. в Підз.	2·15	9·39	—	—	—	3·04	5·—
Іцкан	9·15	1·50	—	—	6·45	5·40	10·35
Терпополя	—	—	—	7·50	—	—	—
Белзця	—	—	—	7·55	5·25	—	—
Ярослава	—	—	—	10·45	—	—	—
Гребенова Сколього і Стрия	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Лавочпого	—	—	—	—	8·05	—	10·30
Скольго	—	—	—	12·10	—	—	—
Брухович	—	—	—	—	—	8.12[2]	—
Брухович	—	—	—	—	—	8·31[3]	—
Янова	—	—	—	7·40	1·01	—	—
Янова	—	—	—	7.57[4]	8·53[5]	—	—

[1]) З Гребенова від 10 липня до 31 серпня. [2]) Від 8 мая до 30 червня вкл. і від 16 серпня до 11 вересня вкл. [3]) Від 1 липня до 15 серпня вкл. [4]) Від 1 до 31 мая і від 16 до 30 вересня що день, а від 1 червня до 15 вересня лише в неділї і сьвята. [5]) Від 1 червня до 15 вересня лише в будні дни.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 минут від львівского; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ГАЛИЦКИЙ
КРЕДИТОВИЙ БАНК
принимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
і опроцентовує їх по
4½% на рік.
7

Інсерати

(„оповіщеня приватні") до „Гасети Львівскої", „Народної Часописи", і всїх инших часописий принимає виключно ново отворена „Аґенция дневників і оголошень" в пасажу Гавсмана ч. 9. Аґенция ся принимає також пренумерату на всї дневники краєві і заграничні.

Для Львова і Галичини
головний склад і експедиция
WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.
находить ся
у Львові, в пасажу Гавсмана ч. 9.
Аґенция дневників і оголошень
принимає також
пренумерату і оголошеня до Warszawsk-ого Tygodnik-а Illustr.

„MODY PARYSKIE"

ДЛЯ НАШИХ ПАНЬ!

Найдешевше і найгарнійше письмо для жінок, заосмотрене великими таблицями крою і гафтів, додатками повістий і нот, коштує:

квартально . . 1 злр.
піврічно . . . 2 злр.
річно . . . . . 4 злр.

Пренумерату належить присилати до Адміністрациї „Mód Paryskich" у Львові улиця **Личаківска ч. 27** або до

Аґенциї дневників С. СОКОЛОВСКОГО

Пасаж Гавсмана ч. 9.

Числа оказові висилає ся на жадане безплатно.

Ново отворена Агенция дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає оголошеня до всїх дневників

і також пренумерату на всї часописи краєві і заграничні.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).